

Nieuwe tijden, nieuw socialisme
1. Kadertekst
1.0. Nieuwe tijden, nieuw socialisme
Elke keer dat er zich nieuwe tijden aandienen en de geschiedenis alle kanten uit kan, zijn het socialisten die ervoor zorgen dat ze de goede kant uit gaat.
Vandaag is het weer zo ver: we staan op een kruispunt. De wereld verandert razendsnel. De digitalisering verandert de manier waarop we werken, leven en samenleven. Klimaatverandering en de wegwerpeconomie bedreigen de leefbaarheid en de draagkracht van onze planeet. De solidariteit waarop onze samenleving de afgelopen halve eeuw gebouwd werd, staat ter discussie. Mensen zijn op zoek naar een nieuw houvast. Wij zijn klaar om die uitdagingen aan te pakken en nieuwe antwoorden te formuleren die mensen opnieuw zekerheid en perspectief geven, nu en in de toekomst.
Daarom komen we met nieuwe ideeën om in veranderende tijden te zorgen voor meer bescherming en meer gelijkheid. Met een vernieuwend en duidelijk perspectief voor de pensioenen van morgen, waarin de kloof tussen mannen en vrouwen eens en voor altijd wordt gedicht. Met een ambitie voor volledige tewerkstelling in tijden van robotisering, omdat wie kan en wil werken, gewoon recht heeft op een job. Met het vaste voornemen om de achterstand die kinderen in hun eerste jaren oplopen en vaak voor de rest van hun leven meedragen, voorgoed weg te werken. Met een aanpak voor een eerlijke economie die een einde maakt aan de verspilling en voor een lokale, diervriendelijke en respectvolle voedselproductie. Met een nieuwe sociale bescherming voor freelancers, app-werkers en zij die hun werk tijdelijk op een lager pitje zetten om voor familie of vrienden te zorgen. Met een nieuw hoofdstuk in de sociale zekerheid: de zorgzekerheid, een totale garantie op zorg - van jeugdzorg tot geestelijke gezondheidszorg - voor iedereen die er nood aan heeft. En met een blauwdruk voor respectvolle omgangsvormen in het nieuwe grensgebied van het publieke leven: de digitale en sociale media.
Met deze tekst gaan we de discussie aan. De komende weken en maanden gaan we het debat over deze thema's breed voeren. Niet alleen in de partij, maar ook daarbuiten. Open en zonder taboes. We roepen daarom ook iedereen op om mee na te denken over andere thema's, evoluties en veranderingen die in deze tijden om nieuwe bescherming en nieuwe gelijkheid vragen. Om daarna met voldragen en onderbouwde verhalen de boer op te gaan. Want meer dan ooit heeft onze samenleving in deze nieuwe tijden nood aan nieuw socialisme.
1.1. Achteruitkijken om de toekomst beter te maken
Een goed leven, voor iedereen. Dat is waar wij, socialisten, het altijd voor gedaan hebben. Samen bouwen aan een samenleving waarin elke mens de vrijheid, de mogelijkheid en het vertrouwen heeft om zijn leven in te vullen, geluk na te streven en zijn kinderen een goede toekomst te bieden. Niet elk voor zich, maar solidair met iedereen.
We zijn daar de voorbije 130 jaar bijzonder succesvol in geweest. Zeker in België, een land waar onderwijs en gezondheidszorg voor iedereen toegankelijk, betaalbaar en van topkwaliteit zijn. Een land waar de sociale bescherming - bij pech of ziekte - tot de beste van de wereld hoort. Een land ook waarin de ongelijkheid na de bankencrisis van 2008 niet toenam, in tegenstelling tot in vele andere.

Onder leiding van Achiel Van Acker bouwden de socialisten na de Tweede Wereldoorlog de sociale zekerheid uit. In volle heropbouw kozen ze ervoor om in mensen te investeren én om mensen te beschermen. In wat toen nieuwe tijden waren, gaven wij, socialisten, mensen zekerheid. Telkens als er grote veranderingen plaatsvonden in de wereld, heeft onze beweging - de partij, samen met vakbonden en mutualiteiten - gezorgd dat die veranderingen rechtvaardig en solidair waren. Dankzij deze onverwoestbare solidariteitsgedachte staat onze samenleving vandaag waar ze nu staat. We mogen en moeten daar trots op zijn.

1.2. In nieuwe tijden moeten we daar opnieuw voor zorgen

Vandaag beleven we opnieuw zulke nieuwe, snel veranderende tijden. Zekerheden verdwijnen, nieuwe kansen en uitdagingen dienen zich aan.

De hyperconcentratie van rijkdom en macht in handen van een steeds kleinere club zorgt niet alleen voor een toenemende ongelijkheid, maar bedreigt op termijn de welvaart van de brede middenklasse en zet onze democratische vrijheden onder druk. In zo'n context is socialisme meer dan ooit nodig. Geïnspireerd door onze idealen, maar met nieuwe verhalen en met nieuwe recepten om die idealen ook in nieuwe tijden waar te maken.

Er zijn uitdagingen in overvloed. De digitale revolutie verandert de manier waarop we werken en leven. De klimaatverandering en de plastic-soep, het fijn stof en de files maken de overgang naar een koolstofarme, circulaire economie noodzakelijk. Langer leven, een steeds complexere samenleving en diversiteit in Vlaanderen zorgen voor nieuwe sociale kwetsbaarheden en een toenemende zorgbehoefte. Al deze veranderingen bieden risico's, maar ook kansen. Kansen voor nieuwe bescherming en vooruitgang. Het is aan ons om de mouwen op te stropen en samen de samenleving te bouwen die ook morgen voor iedereen toekomst biedt.

1.3. Het is dringend

Ons land staat op een keerpunt. Het is nu tijd om te handelen. Helaas zitten politici vandaag al te vaak vast in een moddergevecht en een economisch model dat alleen gericht is op winsten. Ze pampieren rijken en machtigen en kleineren kwetsbare mensen. Ze verharderen de samenleving, voeren de individuele prestatiedruk op, en zeggen steeds opnieuw dat het niet anders kan en het daarenboven de schuld is van anderen.

Daartegenover staat dat veel mensen op zoek zijn naar een kompas, en net zoals wij de handen uit de mouwen willen steken. Veel mensen werken hard om er het beste van te maken. Veel mensen willen helpen in lastige tijden. Veel mensen willen het goede voorbeeld geven en meebouwen aan een samenleving waarin niet alleen zichzelf, maar ook anderen het goed hebben.

Wij kiezen ervoor om samen verantwoordelijkheid op te nemen, in plaats van heel veel verantwoordelijkheid van elk apart te vragen en heel weinig van overheden en bedrijven. Wij kiezen ervoor om samen te bouwen aan een gedeelde toekomst in plaats van ons te laten verdelen in zij die de regels volgen en zij die met steun van hogerhand vals mogen spelen. Wij willen samen de uitdagingen onderkennen en oplossingen uittekenen waarin iedereen meekan.

1.4. Nieuwe bescherming en nieuwe gelijkheid

Nieuwe tijden vragen nieuwe oplossingen, gestoeld op onze waarden. Wij kiezen ervoor om die nieuwe uitdagingen te beantwoorden met nieuwe bescherming en nieuwe gelijkheid.

Want alleen op die manier kunnen we iedereen perspectief op een menswaardig en gelukkig leven bieden. Die keuze is fundamenteel. Zonder die nieuwe bescherming en met meer ongelijkheid gaan mensen uit de boot vallen, gaan mensen hun kansen op een gelukkig leven ondermijnd zien, zullen solidariteit en verbondenheid ontbreken om die maatschappelijke uitdagingen aan te gaan en zullen mensen de moed verliezen. Kwetsbare mensen, in het bijzonder, zullen daar het slachtoffer van zijn. Want alleen kan je de wereld niet veranderen, maar samen wel. Een huis bouw je niet alleen, een stad bouw je niet alleen, een land bouw je niet alleen. Het gevaar is dat mensen denken ik kan het niet alleen, dus laat maar. Dat ze niet meer geloven dat samen sterker maakt. Vandaag zegt de politiek te vaak ‘doe het zelf’. Wel, wij zeggen nu opnieuw ‘doe het samen, dan komt het goed’.

1.5. In tijden van technologische revolutie

Nieuwe technologie verandert onze jobs en ons leven. Dat is al eerder gebeurd, maar nu gaat het sneller. Er is sprake van disruptie, een heuse breuk met het verleden. Telkens wanneer technologie voor nieuwe welvaart zorgde, gingen mensen aan de slag om ervoor te zorgen dat die nieuwe welvaart en nieuwe mogelijkheden het leven van veel mensen, niet van enkelen, beter maakte. Telkens als een technologie voor nieuwe communicatie-mogelijkheden zorgde, hebben mensen hun gedrag aangepast om nieuwe standaarden van samenleven en van democratie te vinden. Dat is ook nu opnieuw de uitdaging. Dat gaat niet vanzelf.

Deftige lonen voor nieuwe jobs met een sterke sociale bescherming is iets waarvoor telkens opnieuw gestreden moet worden. Voor sociaal fatsoen dat mensen beschermt tegen pesters en groepsdruk moet telkens opnieuw opgekomen worden. Voor toegang tot kunst en cultuur, opdat we kunnen blijven leven in een samenleving waar er plaats is voor vrijheid, verwondering en schoonheid. Wij moeten ervoor zorgen dat de ‘nieuwe freelancers’, die vanachter hun pc hun brood verdienen de nodige zekerheid en bescherming krijgen; dat iedereen een zinvolle en deftig betaalde job kan blijven doen, ook als robots taken overnemen; dat rijkdom en gewonnen tijd eerlijk herverdeeld worden; dat macht en verantwoordelijkheid opnieuw samenkomen; dat er duidelijke standaarden van respect, dialoog en integriteit komen in een tijdperk van sociale media. Kortom: wij moeten ervoor zorgen dat iederéén wel vaart bij de digitale revolutie.

1.6. In de zoektocht naar nieuwe levenskwaliteit met respect voor onze planeet

Het beton blijft oprukken in Vlaanderen en de files worden alsmaar langer. Klimaatverandering, de plasticvervuiling die de oceanen bedreigt en fijn stof zijn de grote milieuproblemen van onze tijd. We weten dat we de omslag moeten maken van een productgedreven economie naar een waardengedreven, duurzame economie. We weten dat we de overgang moeten maken naar een koolstofarme en circulaire economie. We weten dat we daar geen decennia meer voor hebben. Maar laten we daar samen aan werken, want anders houdt niemand de inspanning vol. Bovendien is de inspanning voor de een veel moeilijker dan voor de ander. Wij moeten het makkelijker maken voor mensen om de juiste keuzes te maken, niet moeilijker. Door grotere bescherming en meer gelijke inspanning zorgen we er niet alleen voor dat iedereen op tijd die transitie kan maken, maar ook dat nieuwe kansen ontstaan door te investeren in die nieuwe klimaatneutrale economie.

1.7. In tijden van nieuwe kwetsbaarheid

Onze levens worden complexer, diverser en langer. Dat zorgt voor heel veel kansen, maar ook voor nieuwe risico's. Iedereen heeft daarbij wel eens hulp nodig. Maar de vaststelling

is: niet iedereen krijgt op de momenten van nood de juiste zorg. Niet iedereen heeft dezelfde mogelijkheden om een beroep te doen op vrienden, familie of netwerk. Niet iedereen vindt zijn weg in het bureaucratisch kluwen van de Vlaamse zorg, waarin administratieve labels al te vaak primeren en garanties al te zeldzaam zijn. Een Vlaanderen waarin senioren in veel te dure rusthuizen terechtkomen, waar niet genoeg mensen zijn om kwaliteitsvolle zorg te verlenen. Een Vlaanderen waarin kinderen en jongeren - met een handicap, psychologische problemen of andere noden - voor toegangspoorten staan die gesloten blijven.

Als dat de vermaatschappelijking van de zorg is in deze nieuwe tijden, dan zeggen wij neen. Wij willen naar een écht zorgend Vlaanderen. Met twee garanties, gelijk recht en gelijke toegang, zoals we die hebben gerealiseerd in de sociale zekerheid. Met de sociale zekerheid hebben we de oude risico's van ziekte, ongeval of werkloosheid weten te beperken voor de meeste mensen. Het komt er nu op aan om de laatste mazen in dat net te dichtten, want nog steeds zijn er mensen die uit de boot vallen. En tegelijk is het nu ook zaak om nieuwe sociale risico's af te dekken. Daarom is een zorgzekerheid nodig: een garantie op de juiste zorg op momenten van nood en gelijke toegang tot netwerken die zorg bieden. Nu bestaan veel en vaak versnipperde initiatieven. Maar al die inspanningen samen tellen niet op tot een garantie. Als je je been breekt, ben je zeker om meteen een gips te krijgen. Een jongere die op een treinspoor net op tijd wordt teghouden, moet soms weken - of maanden - wachten op gepaste hulp. Als je mentaal een dip beleeft, moet je zelf maar zien dat er iemand is om jou er door te loodsen. Het nieuwe hoofdstuk van onze sociale zekerheid is zorgzekerheid: een 100% afdwingbaar recht op de juiste zorg op het juiste moment.

1.8. In tijden van twijfel aan onze welvaartsstaat

De nood aan nieuwe oplossingen voor nieuwe uitdagingen en risico's mag ons niet doen vergeten dat ons bestaande sociaal model ook onder druk staat door politici die - achteloos of doelbewust - onze sociale bescherming afbreken. Men zegt dat de sociale zekerheid onbetaalbaar geworden is. Men zegt dat er geen alternatief. Dat de Europese budgettaire verplichtingen enkel gehaald kunnen worden door besparingen in de sociale zekerheid en in onderwijs. Men zegt dat die besparingen tot een betere economie gaan leiden omdat ze mensen tot grotere verantwoordelijkheid dwingt.

Dat is drie keer niet waar. Het enige resultaat is grotere armoede, grotere ongelijkheid, groter onbehagen in de samenleving en grotere verdeeldheid onder de bevolking. Alsof het om een in steen gebeitelde noodwendigheid zou gaan en niet om een politieke en maatschappelijke keuze. We doorbreken dat eenheidsdenken. We tonen in een toekomstbegroting welke keuzes er gemaakt kunnen en moeten worden om ons sociaal model nog te versterken met nieuwe bescherming, zekerheid en grotere gelijkheid op vlak van pensioenen en gezondheidszorg. Net zoals elk uur telt voor de opbouw van rechten, telt elke euro voor de financiering van de sociale zekerheid.

We zorgen bovendien voor een voortdurende investering in bescherming en veiligheid. Want al die veranderingen en transitie kunnen tot spanningen leiden, die zich vertalen in onbehagen, onveiligheid en onbegrip. Daarom hebben we in ons congres #europalinksaf onze voorstellen voor internationale veiligheid en migratie uitgeschreven. Daarom ook hebben we in België meegewerkt aan een consensus over de aanpak van radicalisering en terreur.

1.9. Wij zorgen ervoor

Die transitie op alle fronten - ons werk, ons samen leven, onze leefbaarheid, onze zorg - pakken we samen aan. Concreet betekent dit dat we niet alleen de solidariteitsmechanismen in onze samenleving herstellen en versterken - zodat mensen opnieuw kunnen leven in een klimaat van vertrouwen en zekerheid - maar ook nieuwe krijtlijnen uitzetten om van die transitie voor iedereen een succes te maken.

Politiek is onze manier om richting te geven aan de samenleving. Het is niet de enige manier, maar het is een noodzakelijke. Met een politiek die zichzelf onmachtig verklaart en geen alternatieven ziet, zijn we niets. Wij grijpen in, door nieuwe oplossingen te formuleren voor die nieuwe uitdagingen én ervoor te zorgen dat die gerealiseerd worden. Precies om de nieuwe kansen die zich aandienen met beide handen te grijpen. Dát is vandaag onze opdracht en het engagement dat we aangaan: nieuw socialisme. In een samenleving die razendsnel verandert samen bouwen zodat iedereen een menswaardig en gelukkig leven kan leiden.

Hier formuleren we een eerste reeks concepten om die nieuwe bescherming en nieuwe gelijkheid vorm geven. We leggen uit waar we voor staan, wat we willen aanpakken en waarom dat nodig is in nieuwe tijden. Dat gaan we dan samen, in elke Vlaamse provincie en in Brussel, bijschaven, aanvullen en uitbreiden. Dat proces staat open voor iedereen die wil bijdragen en zijn stem wil verheffen over de economie en de jobs van morgen, de democratie van morgen, de leefbaarheid van morgen, de zorg en solidariteit van morgen. We nodigen iedereen uit om mee met ons na te denken over hoe we in deze nieuwe tijden antwoorden kunnen geven op de uitdagingen en de kansen die zich aanbieden en zo voor meer bescherming en meer gelijkheid kunnen zorgen.

Vandaag, in nieuwe tijden, is het meer dan ooit tijd om samen op te staan, de rug te rechten en te strijden voor nieuw socialisme.

2. Resoluties voor het congres

RESOLUTIE 2.1. Nieuwe bescherming voor freelancers en app-werkers

In tijden van nieuwe werkorganisatie, bijvoorbeeld in de digitaal gestuurde deeleconomie, zorgen wij voor een volledige sociale bescherming voor freelancers, app-werkers en economisch kwetsbare zelfstandigen. Zij kunnen hun uren voortaan eenvoudig en eenduidig registreren, zodat ze rechten opbouwen en beschermd zijn tegen inkomens- of jobverlies, tegen ziekte en ongevallen en recht krijgen op een volwaardig pensioen van minstens 1.500 euro na 42 jaar loopbaan.

RESOLUTIE 2.2. Vrouwen hebben recht op dezelfde lonen en pensioenen als mannen

In tijden van nieuwe gezinsvormen en wisselende gezinssamenstellingen, zorgen wij voor loongelijkheid en pensioengelijkheid tussen mannen en vrouwen. In het klassieke kostwinnersmodel - papa werkt, mama zorgt thuis voor de kinderen - was een vrouw afhankelijk van het loon en het pensioen van haar man. Dat model is hopeloos achterhaald, maar het werkt nog altijd door in de pensioenen van vandaag. Zowel de loon- als de pensioenkloof moeten volledig worden weggewerkt. Daarom maken we de loonkloofwet nog dwingender. Daarom zorgen we voor een pensioenkloofwet die gelijkheid van mannen en vrouwen op vlak van pensioenen realiseert. Door meer ouderschapsuren en ook mantelzorg mee te tellen voor de opbouw van het pensioen trekken we de pensioenen van de toekomst gelijk. We compenseren de historische ongelijkheid door loopbaan jaren bij te tellen voor de berekening van het pensioen van vrouwen die in het verleden minder gewerkt hebben omdat ze taken in het gezin opnamen.

RESOLUTIE 2.3. We schaffen de werkloosheid af: een basisbaan voor volledige tewerkstelling

In tijden van grote onzekerheid op de arbeidsmarkt, zorgen we ervoor dat iedereen kan werken. Een job is de beste bescherming tegen armoede en sociaal isolement. Als 55-plussers, jongeren zonder werkervaring, mensen met een arbeidsbeperking en mensen met een migratie-achtergrond zelfs geen antwoord meer krijgen op sollicitatiebrieven is het aan de politiek om in te grijpen. Er is genoeg zinvol werk te doen in de samenleving. Mensen die willen werken en die ondanks veel inspanningen geen job vinden, krijgen een basisbaan tegen een correct loon en volledige sociale bescherming. Er is genoeg zinvol werk te doen in de samenleving. Daarbij kunnen de overheden zelf als werkgever optreden via 'lokale werkbedrijven'. Zij krijgen ook de kans om mensen uit te zenden naar vzw's of private instellingen en bedrijven. Door een tijdelijke ondersteuning van de loonkosten moedigen we ondernemingen aan om werkzoekenden op de werkvloer op te leiden.

RESOLUTIE 2.4. Iedereen naar kinderopvang en kleuter: een radicaal 1-2-3-plan voor gelijkheid van alle kinderen

In tijden van toenemende diversiteit en ongelijkheid onder kinderen, zorgen wij voor een gelijke start voor alle kinderen. De eerste levensjaren zijn daarin cruciaal. De achterstand die kinderen hier oplopen, maken ze heel moeilijk nog goed in de rest van hun leven. We garanderen een plek in de kinderopvang voor elk kind. Om elk kind perspectief te geven op een optimale ontwikkeling, een goeie job en een goed leven, verplichten we 1 dag kinderopvang per week vanaf het eerste levensjaar (na 6 maanden), 2 dagen in het tweede levensjaar en drie dagen kleuterklas vanaf het derde levensjaar. Alleen zo zijn we zeker dat ze in een cruciale leerperiode in contact komen met en leren van andere kinderen en volwassenen. We verankeren het recht op kinderopvang én we zien het als de gedeelde plicht van ouders en lokale besturen om ervoor te zorgen dat geen enkel kind achtergelaten wordt. De verplichte dagen in de opvang zijn gratis.

RESOLUTIE 2.5. Zorgzekerheid, het nieuwe strijdperk van de sociale zekerheid

In tijden van toenemende druk op ons welzijn, zorgen wij ervoor dat iedereen die zorg nodig heeft die ook krijgt. Dat is in Vlaanderen vandaag niet het geval. De vermaatschappelijking van de zorg, enerzijds, en de doorgedreven bureaucratisering, anderzijds, leiden ertoe dat de overheid mensen aan hun lot overlaat. Wij vinden dat de overheid wél de plicht heeft om zorg te garanderen aan jongeren in nood, mensen met een handicap of mensen met psychische problemen. We breiden onze sociale zekerheid uit met een recht op zorgzekerheid. Wij zorgen voor een afdwingbaar recht op de juiste zorg op het juiste moment en verzekeren een betaalbare toegang. Net zoals de sociale zekerheid een terugval in persoonlijke welvaart verzekert, verzekert de zorgzekerheid uw welzijn, van kindsbeen af. We zorgen voor de zekerheid dat je in crisissituaties snel en eenvoudig een beroep kunt doen op de juiste zorg. Voor chronische zorgen, garanderen we dat er mensen voor je klaar staan die tijd en mogelijkheden hebben om je bij te staan. Om die zorgzekerheid te realiseren moet het huidige beleid van vermaatschappelijking op de schop. We garanderen voldoende capaciteit. We ondersteunen en verbinden mensen die zorg verstrekken. We decentraliseren het beleid door zorgverstrekkers maximale autonomie en vertrouwen te geven in het organiseren van de zorg. Mensen die ervoor kiezen om zelf zorg op te nemen voor vrienden of familie, ondersteunen we zodanig dat ze dat ook kunnen doen zonder in financiële problemen te komen, onder meer met een basisloon en een pensioen voor de uren die ze aan zorg besteden.

RESOLUTIE 2.6. We zetten ons geld in tegen de klimaatverandering

We richten de investeringen op een klimaatneutrale toekomst door verantwoordelijkheid en macht over investeringen samen te brengen. We zetten druk op de pensioenfondsen en banken om te desinvesteren uit fossiele brandstoffen en te investeren in hernieuwbare energie en energie-efficiëntie. De Nationale Bank voert carbon stress tests uit om de blootstelling aan klimaatrisico's transparant te maken. We bouwen alle rechtstreekse en onrechtstreekse overheidssteun voor fossiele brandstoffen en kernenergie af. We ondersteunen alle gezinnen, individueel of collectief, om energiezuinig te wonen, efficiënte toestellen te gebruiken en te investeren in hernieuwbare energieproductie.

RESOLUTIE 2.7. Geen eigen auto meer nodig

We zorgen ervoor dat autobezit in Vlaanderen voor zoveel mogelijk gezinnen overbodig wordt door radicaal te kiezen voor gedeelde mobiliteit. We zorgen dat iedereen in Vlaanderen toegang heeft tot gedeelde mobiliteit, via het openbaar vervoer, via deelwagens of via carpooling. We kiezen voor een betonstop voor auto's en investeren fors meer in openbaar vervoer en fietspaden, overal in Vlaanderen. We schaffen de subsidies voor salariswagens af en geven werknemers loon in de plaats. In ruil kunnen werkgevers hun werknemers wel een bonus geven als ze korter bij het werk gaan wonen. We hervormen de woningfiscaliteit zodat wonen in de stad of dicht bij openbaar vervoerknooppunten betaalbaarder wordt. We stoppen met het verder bebouwen van open ruimte met slecht bereikbare woningen en bedrijven.

RESOLUTIE 2.8. Weg met de wegwerpeconomie: macht en verantwoordelijkheid op hetzelfde niveau

In tijden van onverantwoorde verspilling ten dienste van steeds grotere winsten, zorgen wij voor een economie die onze planeet en haar grondstoffen beschermt. Tegen 2050 zit er meer plastic in de zee dan vis, terwijl onze natuurlijke hulpbronnen opgebruikt geraken. De technologische vooruitgang zorgt ervoor dat het anders kan. We brengen macht en verantwoordelijkheid terug naar hetzelfde niveau. Producenten communiceren transparant over de levensduur en herstelbaarheid van hun product. We verplichten producenten om hun producten een langere levensduur te geven en aan het einde van hun levensloop terug te nemen en volledig te recyclen. We maken kwaliteitsvolle, energiezuinige producten toegankelijk voor iedereen door in te zetten op slim design, hergebruik en toegang tot diensten boven eigendom. Er wordt niets meer geproduceerd zonder op voorhand te weten wat er in de toekomst zal gebeuren met de gebruikte materialen. We verbieden het gebruik van wegwerkplastics voor eenmalig gebruik. Een doorgedreven inzameling, hergebruik en recyclage van plastic gaat de vervuiling door zwerfvuil tegen, onder meer via statiegeld. Op termijn streven we naar een samenleving zonder nieuwe plasticproductie, tenzij in hoogwaardige en noodzakelijke toepassingen.

RESOLUTIE 2.9. Voedselproductie met respect voor dieren en onze omgeving

In tijden van industriële voedselproductie die onze gezondheid en ons milieu ernstig belast, zorgen wij ervoor dat iedereen toegang heeft tot gezonde en betaalbare voeding die geproduceerd is met respect voor dieren, onze omgeving en het werk van de landbouwer. We kiezen resoluut voor lokale producten, korte-keten-distributie en dier- en milieuvriendelijke kweek van basisproducten. De industriële vleesproductie moet worden afgebouwd, en daar kan hier en nu mee begonnen worden. We gaan voor diervriendelijke en

milieuvriendelijke kwekerijen, voedsel dat aan de strengste gezondheidsnormen voldoet en voedseltransport dat de kost voor het klimaat meerekent.

RESOLUTIE 2.10. Een nieuw Facebook-fatsoen

In tijden van ultrasnelle digitale veranderingen zorgen wij voor regels om mensen tegen mensen te beschermen, tegen haat, hufterig gedrag en misbruik van persoonlijke data. Een Belgische Facebookwet die duidelijke grenzen aangeeft wat wel en niet kan op sociale media en andere digitale platformen. Die wet moet onder meer:

- Pestgedrag blokkeren en bestraffen en gebruikers sensibiliseren. - De verspreiding van onwettelijke boodschappen en 'nepnieuws' snel onmogelijk maken - Net als bij voedingswaren moet ook informatie op sociale media vergezeld gaan van automatische keurmerken over de oorsprong, aard en kwaliteit. - Transparantieverplichtingen rond het betaald verspreiden en targeten van boodschappen - On-line gokken verbieden - Het bewaren, het gebruiken en het verspreiden van persoonsgegevens en databanken duidelijk reguleren.

Maar er is meer nodig: we moeten kinderen van jongs af aan leren omgaan met het digitale leven. Door actief te ontdekken en te leren (trapsgewijs en aangepast aan hun ontwikkelingsfase), ontdekken kinderen sterktes en valkuilen van de beschikbare media, ontwikkelen ze een kritische ingesteldheid en een eigen mening en halen ze uit het internet wat nodig is om zichzelf creatief te ontplooien.

RESOLUTIE 2.11. (In het kader van de toekomstbegroting) Pensioen naar werken: elk gewerkt uur telt

In tijden van twijfel over onze welvaartstaat, zorgen wij voor een geloofwaardig en helder perspectief voor de pensioenen van morgen. We maken vier duidelijke afspraken voor een deftig en zeker pensioen, waarvoor elk uur werk meetelt. 1/42 jaar loopbaan is genoeg om met pensioen te kunnen. Dat wil zeggen dat mensen tussen 60 en de 67 jaar op pensioen kunnen gaan. 2/Wie in 42 of meer jaren loopbaan gemiddeld 30 uren werkt, ontvangt een basispensioen van minstens 1.500 euro per maand. 3/Elk uur telt. Elke vorm van werk wordt gewaardeerd. Dat geldt ook voor freelancers, werkers in de nieuwe deeleconomie, flexi-jobbers en studentenarbeid, opleiding, mensen die een tijdlang thuis blijven om voor kinderen, zieke familie of vrienden te zorgen. 4/Onze pensioenen zijn betaalbaar. We financieren deze versterking van de pensioenen via een grotere, progressieve bijdrage van de hoogste pensioenen en de hoogste aanvullende pensioenen en een grotere bijdrage van de vermogens aan de sociale zekerheid.